

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.

0032 OSLO

Vår ref.:
04/1841-13
Løpenr.:
2103/09

Saksbehandler:
Line Vatne
Tlf. dir.innvalg:
77 78 80 15

Arkiv:
000&00 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
28.01.2009

**HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL ENDRINGER I KOMMUNELOVEN -
KJØNNSMESSIG BALANSERT STYRE I KOMMUNALT KONTROLLERTE
AKSJESELSKAP**

Fylkesrådet behandlet sak 4/09 Høring – Forslag til endringer i kommuneloven – Kjønnsmessig balansert styre i kommunalt kontrollerte aksjeselskap i møte 20.01.09 og fattet følgende enstemmige vedtak:

1. Fylkesrådet har behandlet høringsnotat om krav til kjønnsmessig balansert sammensetning av styret i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper.
2. Fylkesrådet støtter forslagene til endringer i kommuneloven, og mener det også bør gjelde for aksjeselskaper hvor kommunene eier minst to tredeler av aksjene i selskapet.

./ Utskrift av saken følger vedlagt.

Med vennlig hilsen

Paul Dahlø
fylkesrådsleder

SAKSPROTOKOLL

Utvalg: Fylkesrådet
Møtedato: 20.01.2009
Utvalgssak: 4/09

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 04/1841-12
Tittel: HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I KOMMUNELOVEN -
KJØNNSMESSIG BALANSERT STYRE I KOMMUNALT
KONTROLLERTE AKSJESELSKAP

Behandling:
Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Fylkesrådet har behandlet høringsnotat om krav til kjønnsmessig balansert sammensetning av styret i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper.
2. Fylkesrådet støtter forslagene til endringer i kommuneloven, og mener det også bør gjelde for aksjeselskaper hvor kommunene eier minst to tredeler av aksjene i selskapet.

Uskrift sendt 20.01.09 til:
-Fylkesrådsleders kontor v/Hauk-Are Kristiansen for oppfølging.

FYLKESRÅDSNOTAT

FYLKESRÅDSSAK NR.: 4/09

Løpenr.: 857/09
Saknr.: 04/1841-11
Ark.nr.: 000 &00SAKSARKIV
Dato: 14.01.2009

Til: Fylkesrådet
Fra: Fylkesrådsleder

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I KOMMUNELOVEN - KJØNNSMESSIG BALANSERT STYRE I KOMMUNALT KONTROLLERTE AKSJESELSKAP

Bakgrunn

Troms fylkeskommune har fått på høring forslag til endringer i kommuneloven – krav til kjønnsmessig balansert sammensetning av styret i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper.

Høringsfrist er satt til **3. februar 2009**.

Høringsnotatet foreslår lovkrav til at styret i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper skal ha en kjønnsbalansert sammensetning. Høringsinstansene er oppfordret til særlig å uttale seg om forslaget bare bør gjelde for heleide kommunale aksjeselskaper, eller om det også bør gjelde for aksjeselskaper hvor kommunene eier minst to tredeler av aksjene i selskapet.

Saksutredning

Departementet foreslår en ny bestemmelse i kommunelovens § 80 a med krav til kjønnsbalanse i styrene i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper. Bestemmelsen vil omfatte alle slike aksjeselskaper, uten hensyn til hva slags virksomhet som drives. I § 80 b foreslås en bestemmelse om håndhevelse av kjønnsrepresentasjonsregelen. Denne viser til tilsvarende regler i aksjelovene.

Blant de 4875 styrerepresentantene i de kommunalt eide aksjeselskapene i datamaterialet som er referert i høringsforslaget er 4618 eiervalgte. Av disse eiervalgte styrerepresentantene er 30,6 prosent kvinner og 69,4 prosent menn. Høyest andel kvinner finner vi i de kommunalt heleide selskapene, her utgjør kvinnelige styrerepresentanter 32 prosent.

I følge høringsnotatet ville 53,1 prosent av de kommunalt eide selskapene fylt kravet til eiervalgte styrerepresentanter, gitt de samme lovregler som gjelder for bl.a. allmennaksjeselskaper og enkelte offentlig eide foretak. Blant kommunalt heleide selskaper fyller 56,8 prosent kravet. Innen helse- og sosialtjenester fyller nesten 72 prosent av selskapene kravet, nær 58 prosent av foretakene som driver eiendomsdrift og i overkant av 42 prosent av foretak innen kraftforsyning. 51,4 prosent av selskapene som har ansattevalgte representanter og et krav knyttet til disse, fyller kravet.

Departementet viser til gode effekter av lovbestemt krav til kjønnsbalanse i de statlig eide selskapene og allmennaksjeselskapene etter lovendringen i 2003. Departementet mener at gode grunner taler for at det ikke skal oppstilles noe krav om kjønnsbalanse i styrene i de fullt ut privat eide aksjeselskapene. Departementet viser her blant annet til at de fleste aksjeselskaper er små, private foretak hvor ledelsen av selskapet har et personlig preg, typisk et familieselskap, hvor selskapets eiere er fysiske personer som selv sitter i styret. Denne begrunnelsen slår imidlertid ikke til for aksjeselskaper som er eid av kommuner.

Når det gjelder spørsmålet om også selskaper som ikke er 100 % kommunalt eid bør være omfattet av reglene, ser departementet at det da kan argumenteres for at private medeierne i slike tilfeller ville få andre rammevilkår enn eiere i aksjeselskaper der det offentlige ikke er medeier. Det er imidlertid ikke uvanlig at det stilles krav til private som samarbeider med det offentlige. I så måte fremstår det i følge departementet da ikke som et urimelig krav at private som eier aksjeselskap sammen med en kommune, må forholde seg til at det vil gjelde særlige regler for kjønnsrepresentasjon i selskapets styre. Det er dessuten slik at en eier som har 2/3 av aksjene, vil ha tilnærmet full kontroll over selskapet. Vedtektsendringer og visse andre viktige beslutninger krever etter aksjeloven 2/3 flertall. Departementet mener at dette kan tale for å knytte kravet til kjønnsrepresentasjon i kommuneloven til denne grensen.

Dersom reglene bare skal gjelde for aksjeselskaper som er 100 % eid av kommuner, vil det også kunne foreligge en omgåelsesfare, gjennom at man tar inn et lite mindretall private eiere for å unngå reglene om kjønnsrepresentasjon. Dette taler for å knytte de nye reglene til 2/3 eierskap.

Departementet ser at det kan argumenteres både for å la kravene til kjønnsmessig balansert sammensetning av styret bare gjelde for aksjeselskaper som er heleid av kommuner, og for at kravene også skal gjelde for aksjeselskaper hvor kommunene eier minst 2/3 av aksjene. Departementet har foreløpig ikke ønsket å konkludere på dette spørsmålet, og oppfordrer høringsinstansene til spesielt å uttale seg om dette.

Departementet foreslår videre at også aksjeselskaper som er heleide datterselskaper til et selskap som er omfattet av reglene, skal være omfattet.

Departementet foreslår at reglene skal tre i kraft fra den tid Kongen bestemmer. En ikrafttredelse av reglene vil imidlertid ikke kunne skje før et nødvendig administrativt forarbeid er fullført. For selskap som registreres etter at reglene er trådt i kraft, må kravene til kjønnsrepresentasjon være oppfylt fra registreringen, mens for selskaper som er registrert før lovens ikrafttredelse, gis det en overgangsperiode på to år fra ikrafttredelsen før selskapet må oppfylle de nye kravene til kjønnsrepresentasjon i styret.

Departementet foreslår å endre utformingen av reglene om representasjon av begge kjønn i kommuneloven §§ 36-37 og 38 a, etter mønster av hvordan dette regelverket er utformet i likestillingsloven § 21.

Likestillingsloven § 21 første ledd fastsetter at når "et offentlig organ oppnevner eller velger utvalg, styrer, råd, nemnder mv. skal hvert kjønn være representert på følgende måte:

1. Har utvalget to eller tre medlemmer, skal begge kjønn være representert.
2. Har utvalget fire eller fem medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst to.
3. Har utvalget seks til åtte medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst tre.
4. Har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire, og har utvalget flere medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst 40 prosent.
5. Reglene i nr. 1 til 4 gjelder tilsvarende ved valg av varamedlemmer."

Forslaget antas å ha forholdsvis små økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige. Brønnøysundregistrenes legalitetskontroll og håndheving av styresammensetningen vil medføre noe merarbeid, og det vil også påløpe noe merarbeid hos Aksjonærregisteret og SSB for å skaffe til veie grunnlaget for Brønnøysundregistrenes kontroll og håndheving.

Fylkesrådets vurdering

Likestilling er en viktig målsetting for fylkesrådet, og fylkesrådet slutter seg til Kommunal- og regionaldepartementets målsettinger og vurderinger i høringsnotatet.

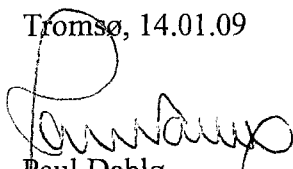
Kommunene forvalter felleskapets midler, uansett om virksomheten er organisert som et eget rettssubjekt eller den foregår i egen organisasjon. Fylkesrådet er enig i at det derfor er naturlig at de tar et særlig samfunnsansvar for likestilling i disse selskapene.

Fylkesrådet kan ikke se at det skal innebære en konkurransemessig ulempe å ha krav om kjønnsbalanse i styrene, og etter fylkesrådets mening bør de foreslåtte endringene også gjelde for aksjeselskaper hvor kommunene eier minst to tredeler av aksjene i selskapet.

Innstilling:

1. Fylkesrådet har behandlet høringsnotat om krav til kjønnsmessig balansert sammensetning av styret i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper.
2. Fylkesrådet støtter forslagene til endringer i kommuneloven, og mener det også bør gjelde for aksjeselskaper hvor kommunene eier minst to tredeler av aksjene i selskapet.

Tromsø, 14.01.09

Paul Dahlø
fylkesrådsleder

Utrykt vedlegg:

Høringsbrev og høringsnotat – Forslag til endringer i kommuneloven – krav til kjønnsmessig balansert sammensetning av styret i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper